

Avskedspredikan av Eva Cronsioe, 3:e söndagen efter trettandedagen 26 januari 2020
Tema: Jesus skapar tro.

”Livet måste levas framlänges – men kan bara förstås baklänges.” De här bevingade orden tillskrivs filosofen Sören Kierkegaard. Jag har inte hittat originalcitaten, men jag tror att orden har fått sådan spridning därför att vi alla vet att det här stämmer.

Vi hörde det faktiskt beskrivas i evangelietexten nyss: En förtvivlad far kommer till Jesus för att vädja om hjälp för sin döende son. Jesus är antagligen helt slut efter ännu ”en dag på jobbet” – d v s ännu en dag då han har varit överlupen av människor som vädjar om hans hjälp med än det ena och än det andra. (Det kan vara värt att komma ihåg att Jesus inte kunde hela *alla* sjuka som fanns i landet! Därför skriver Johannes också att hans under var *tecken* för något större som var på väg: Guds rike.) Säkert fanns där också ett gäng sensationslystna som ville se med egna ögon vad det var för konst och märkligheter Jesus kunde åstadkomma. Och så dessa ständiga kritiker, fariséer och skriftlärdar, som följer hans minsta rörelse för att hitta någonting som de kan hugga på och sätta dit honom för. Undra på att han fräser ifrån: ”Om ni inte får se tecken och under så tror ni inte.”

Men – den här pappan, mannen i kunglig tjänst, d v s en maktens medlöpare och därmed illa sedd av de flesta – han är *inte* ute efter att sätta Jesus på prov. Han är bara desperat: ”Kom innan mitt barn dör!” Jesus är liksom hans sista halmstrå. Både kritikerna och de sensationslystna fick gå iväg besvikna den här gången. Jesus säger bara: ”Gå hem, din son lever.” Hur kan den där pappan ha känt sig? Han gjorde ju som Jesus sa, fast förmodligen var han rätt förvirrad. Hade Jesus verkligen hjälpt honom, eller hade han bara avfärdat honom? Men så när han har hunnit en bit på vägen hemåt, kommer hans tjänare springande emot honom och ropar: ”Han har klarat krisen! Din son lever!”

Det är *då* som pappan börjar se tillbaka på det han har varit med om: ”Vad var klockan när febern gick ner? Hur dags vände det? Vid sjunde timmen!” Han räknar efter, och kommer fram till att det var ju precis under det där korthuggna samtalet med Jesus som krisen vände och febern vek. Och när han *då* ser tillbaka på det korta samtalet med Jesus, då ser han det i ett helt nytt ljus. Det står att både han och alla andra i hans hus kom till tro.

Den här berättelsen väcker naturligtvis alla de svåra frågorna om bönhörelse och helande. Men innan jag gör ett försök att åtminstone *närma* mig de frågorna, vill jag göra en liten personlig utviking på temat ”att förstå livet baklänges”:

För precis 15 år och 10 dagar sedan stod jag i den här predikstolen, för första gången som nyvigd präst. Min predikan började såhär: ”Äntligen stod prästen i predikstolen...” Ni känner säkert igen inledningen till Selma Lagerlöfs *Gösta Berlings saga* och anledningen till att jag valde just den öppningsfrasen var förstås att det kändes nästan ofattbart att jag verkligen stod där med den vita kragen om halsen – efter tio års berg- och dalbana genom livet, med oro både för relationer, framtid, nya studier och ekonomi – och med funderingar på hur smart det var *egentligen* att säga upp en fast tjänst på Sveriges Television...

Tage Danielsson har fö en egen version av det där Kierkegaardscitatet: ”Om man inte orkar se bakåt och inte vågar se framåt då måste man se upp!” Det var väl det jag hade gjort – sett upp, mot Gud i bön. För när jag såg mig tillbaka den där januari söndagen 2005 så blev jag nästan överväldigad av tacksamhet. Det gick liksom inte att bortse från att Gud hade varit med mig i den där berg- och dalbanan på ett förunderligt vis – och att just den färden hade gett mig livserfarenheter som stärkte min tro trots allt, och som skulle visa sig vara ovärderliga i det arbete som nu låg framför mig som präst.

Och nu står jag här, femton år senare, och tittar tillbaka *igen*. Hur har det varit? En otrolig massa vardagar till att börja med. Mycket arbete. Mycket vånda och känsla av otillräcklighet inför svåra situationer. Våldigt mycket glädje, men också en hel del tårar och kamp. Fast när jag ser mig om fylls jag av samma överväldigande tacksamhet – det är ingen överdrift när jag säger att, mitt i allt, har det här varit de femton bästa åren i mitt liv. Och jag ser ingen annan förklaring till det än Guds ofattbara nåd och omsorg igenom alla dessa vardagar och helgdagar. När tacksamheten får kasta sitt ljus över den livsväg som jag har gått, då framträder ett mönster just av nåd och omsorg som jag inte alltid såg när jag stod mitt uppe i allting. Men jag ser det nu, i backspegeln. Jag ville ju inte till Vallentuna *egentligen* – men jag tror att Gud såg vad jag behövde och ”puttade” mig hit. Jag kunde inte ha fått det bättre någon annan stans.

Men vad har nu allt detta med dagens evangelieberättelse att göra? Ja, dagens rubrik, ”Jesus skapar tro”, den törs jag nog faktiskt sätta över min egen berättelse också. För jag inser mer och mer att jag inte kan konstruera och åstadkomma särskilt mycket tro på egen hand – jag har fått konstatera att tron verkar växa fram i mötet med er församlingsbor, i mötet med Jesus i bibeltexterna, i bönen och mitt i livets alla detaljer – om jag ger den uppmärksamhet och utrymme i mitt liv, vill säga. Och *det* valet och ansvaret är ju helt och hållet mitt.

Samtidigt så väcker alla bibeltexterna idag frågor om vad tro egentligen *är*. I början av december så kokade det på Instagram och andra sociala medier kring nyheten om att en megakyrka i Kalifornien hade utlyst världsvid bön för att en liten 2-årig flicka, dotter till församlingens lovsångsledare, skulle bli återuppväckt från de döda. Flickan hade fått ett plötsligt andningsuppehåll och hennes liv gick inte att rädda. Men på församlingens hemsida gjorde pastorn yviga uttalanden om att nu skulle man ta nya steg i tro och att ett mirakel var att vänta: Gud skulle uppväcka flickan om alla bad tillräckligt. På nyårsafton hölls begravningen för lilla Olive, och hur familjen och församlingen nu hanterar det som hände framgår inte riktigt. Jag hoppas innerligt att de får klok hjälp att hantera både sorgen och sin tro efter allt sensationsmakeri.

Här i Sverige har ett Twitterkonto växt lavinartat sen i somras – med ungefär 500 nya följare varje dag – och det tillhör sjukhuspastorn och 5-barnspappan Joachim Elsander. Han är döende i sista stadiet av gallvägscancer och skriver om vad som händer i hans liv och med hans tro under den här resan. Visst skulle han önska sig ett mirakel och visst vet han av erfarenhet att förunderliga saker verkligen *kan* ske när vi ber. Men, säger han, det håller inte att bara hänga upp sitt liv och sin tro på *den* enda kroken. Och när han nu ser sig tillbaka inser han att han också har så otroligt mycket att tacka Gud för fastän han bara fått leva i 46 år. Den tacksamheten, säger han, kastar ett försonande ljus över precis allt i hans liv.

Nu har han sammanfattat sina tankar i en bok med titeln ”På väg”. Med den vill han förmedla sin tro som han beskriver som väldigt ”basic”. Så här säger han i en intervju i tidningen Dagen: ”Själva grunden är att Gud är kärlek. Att man aldrig kan bygga en sund tro på rädsla eller fruktan. Det hoppas jag på något sätt är summan av alltihopa. Det låter otroligt banalt, men när man pratar med människor så inser man att det fortfarande är jätteaktuellt. Så många lever med en gudsbild som inte stämmer”.

Och i en annan intervju säger han: ”Min gudsbild är *inte* att Gud är en byråkrat som ska övertygas av att man ber på ett visst sätt eller att tillräckligt många ber”. Men en sådan gudsbild hade nog Naaman som det berättades om i den gammaltestamentliga texten. Han hade hört talas om Israels Gud och nu sökte upp den mäktige profeten Elisha i hopp om att bli botad från sin spetälska. Han hade förväntat sig att profeten skulle ställa sig mitt på gården och ropa högt till Gud och göra

märkliga handrörelser över det sjuka stället – eller att han själv skulle få göra något *jättesvårt* på profetens uppmaning.

Men Elisha kommer inte ens ut ur sitt hus, utan låter bara hälsa att Naaman ska gå ner till Jordanfloden och doppa sig sju gånger. Ungefär som Jesus som säger till pappan: gå hem! Bada kan jag väl göra hemma, gruffar Naaman, men följer ändå profetens råd till slut. Och hans hud blir slät som ett barns – men framför allt får han möta Guds närvaro i något så alldagligt som vanligt vatten. Det berättar om Gud som en ständigt närvarande möjlighet, mitt i vardagens ibland ganska kalla och strida flod. Det var inte i det "märkvärdiga" som han fick möta Gud.

När vi säger att "Jesus skapar tro" så hör vi ju att det inte handlar om tro som intellektuell prestation, utan att det framför allt handlar om en *riktning*. Man kan bara vara vänd åt ett håll i taget. Att omvända sig är att mitt i sin vardag vända sig i Guds riktning – till Jesus från Nasaret som föddes som vi, fick möta livets alla motsägelser och prövningar som vi, och fick möta dödens smärta precis som vi. Jesus som kom till oss, levde, dog och uppstod för att visa oss i verkligheten, att "själva grunden är att Gud är kärlek".

Det betyder inte att livet automatiskt blir "räkmacka". Troende människor har ingen gräddfil genom livet. I trosbekännelsen bekänner vi oss till det mysterium som vi uttrycker med orden: "Vi tror också på de dödas uppståndelse och ett evigt liv". Det talar om en dag då allt ska bli helt och Gud ska avtorka alla tårar från våra kinder. Där är vi inte än – men vi lever i Gudsrikets *riktning*, mitt en värld fylld av både svårigheter och välsignelser. Aposteln Paulus skriver ärligt i dagens epistel om rikliga lidanden längs vägen som han går tillsammans med Jesus. I det tidiga romarriket var det riskfyllt att bekänna sig som kristen. Men han skriver *också* om den rikliga tröst han får mitt i sina lidanden, så att han i sin tur kan trösta dem som har det svårt. Precis det händer också kring sjukhuspastorn på Twitter – både ateister och vacklande troende berättar om att de får både tröst och hjälp av hans tweets.

– Det har varit skönt att kunna konstatera att den kristna tron håller. Det jag predikat om under så stor del av mitt liv är inte bara ett luftslopp eller teorier. Tron håller även nu när livet ställs på sin spets, säger Joachim Elsander i Dagen och tillägger att nu litar han helt enkelt på att han vilar i Guds hand.

Så - när vi kommer till Jesus med vårt hjärtas uppriktiga rop på hjälp, som den där pappan i evangeliet, så lyssnar han. Idag inbjuds vi alla till ett personligt möte med Jesus i nattvardens bröd och vin. Brödet och vinet som är tecken i verkligheten på att han har satsat hela sig själv – sin kropp och sitt blod – för att nå fram till dig och mig med den kärlek som driver undan all rädsla och fruktan. Vi är inbjudna att röra oss i *riktning* mot den kärleken. Mer tro än så begärs inte av oss.

Så gör som pappan i evangelieberättelsen: våga dig fram till Jesus. Och vad *ditt* hjärtas längtan än handlar om, vänd dig till honom med den – och se vad han skapar i dig.

Eva Cronsioe, präst
eva.cronsioe@svenskakyrkan.se